

CENTRUL PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN MOLDOVA

ЦЕНТР ПО ПРАВАМ
ЧЕЛОВЕКА В
МОЛДОВЕ

THE CENTER FOR
HUMAN RIGHTS
OF MOLDOVA

REPREZENTANȚA BĂLȚI A CENTRULUI PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN MOLDOVA

MD-2012, Moldova, Chișinău, str. Sfatul Țării, 16
tel: 234 – 800; Fax: 225 – 442,
e-mail: cpdom@mdl.net

MD-3100, Moldova, mun. Bălți,
str. Independenței, 1
tel/fax: (231) 28149

07.02.2014 nr. 09-11/26
La nr. din

Dlui Anatol MUNTEANU
Avocat parlamentar,
Director al Centrului pentru
Drepturile Omului din Moldova

RAPORT

/în baza vizitei preventive efectuate la Inspectoratul de poliție Drochia din 28.01.2014/

Prin prezentul, Vă comunic că, în cadrul activității Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, la data de 28.01.2014, am efectuat o vizită preventivă la izolatorul de detenție preventivă al IP Drochia.

Vizita a început la orele 09:15 și a luat sfârșit la orele 10:50.

În cadrul vizitei s-au purtat discuții cu următorii angajați ai Inspectoratului:

- Alexandru Morărescu – Șef al Inspectoratului de poliție Drochia al IGP al MAI, colonel de poliție;
- Marin Novac – Șef-adjunct al Inspectoratului de poliție Drochia al IGP al MAI, colonel de poliție;
- Ghenadie Rață – inspector superior al Serviciului de gardă;
- Marin Rusu – inspector al Serviciului escortă;
- Gheorghe Țîbuleac – felcer.

Izolatorul de detenție preventivă din cadrul IP Drochia dispune de 12 celule, dintre care doar 3 sunt utilizate pentru deținerea persoanelor, celelalte fiind sechestrate și sigilate din motivul că nu corespund normelor materiale existente pentru deținere.

La momentul vizitei, în izolator se aflau 5 deținuți arestați pentru comiterea diverselor infracțiuni. Discutând cu aceștia în parte am stabilit că toți cinci la momentul aducerii au fost examinați de medic, au avocați și cunosc despre motivul reținerii și arestării sale.

Totodată, toți deținuții au relatat că li se acordă hrană doar o singură dată pe zi (la masă), iar din discuția cu șeful-adjunct al Inspectoratului am constatat că faptul dat se datorează insuficienței resurselor financiare și sumei minime stabilite pentru mîncarea zilnică a deținuților. Fiind analizat Contractul nr.3 din 28.01.2013 pentru achiziționarea bunurilor/lucrărilor/serviciilor de valoare mică, am constatat că acesta a fost încheiat dintre CPR Drochia și Î.I. «Reznic», iar obiect al contractului este alimentarea deținuților. Potrivit p.2 din contract livrarea

serviciilor, adică alimentarea deținuților se efectuează zilnic, fapt ce presupune că și tranzacția în cauză indică că deținuții sînt alimentați o singură dată pe zi. Mai mult ca atît, conform p.11 din contract, termenul acestuia a expirat la data de 31.12.2013, iar IP Drochia pînă în prezent nu a încheiat un nou contract de alimentare a persoanelor ce se află în custodia statului.

Cele relatate denotă faptul că la compartimentul alimentației deținuților sînt derogate un șir de norme ale actelor normative departamentale și naționale în vigoare, și anume:

1) p.76 din Instrucțiunea privind activitatea izolatoarelor de detenție provizorie ale Ministerului Afacerilor Interne aprobată prin ordinul MAI nr.223 din 06 iulie 2012, conform căreia, alimentarea persoanelor deținute se va efectua în conformitate cu prevederile art. 228 al Codului de executare, de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit, hrană caldă.

2) p.77 din Instrucțiune indică că, asigurarea cu hrană se va efectua în conformitate cu:

a) Hotărârea Guvernului nr. 609 din 29.05.2006, “Privind aprobarea normelor minime de alimentație zilnică a deținuților și de eliberare a detergenților”, norma zilnică fiind stabilită nu mai puțin de 15 lei, fiind asigurată alimentarea de 3 ori pe zi;

b) alin.(6) art. 435 Cod contravențional , potrivit căroră “persoanei reținute i se asigură cel puțin condițiile prevăzute în Codul de executare al Republicii Moldova pentru persoanele supuse măsurii arestului preventiv”.

3) Hotărârea Guvernului nr.609 din 29.05.2006 privind normele minime de alimentare zilnică și obiecte de toaletă și menaj ale deținuților, expres stabilește norma minimă generală de alimentare zilnică a deținuților, iar Anexa nr.1 și Anexa nr.4, indică asupra aspectelor cantitative și calitative ale produselor alimentare ce urmează să le primească un deținut matur și unul minor.

În același timp, urmează de menționat că în celula nr.1 din izolator, în care era deținută o persoană, condițiile de deținere lasă de dorit din motivul că, celula respectivă nu este dotată cu un veceu, iar acesta din urmă este înlocuit cu o căldare de fier de la care emană miros neplăcut. La fel, în celulă nu există vre-un lavoar, iar apa, după cum a indicat persoana deținută, este adusă la solicitare de către persoana de serviciu, în sticle de plastic. În celulă pereții sunt mucegăiți.

Totodată, în celula nr.9 din izolator, unde se dețineau două persoane, fereastra este astupată de scările edificate din afara clădirii ce servesc drept cale de acces la punctul medical, iar drept rezultat, în celulă nu pătrunde lumina solară. În celula nr.11, în care la fel se dețin două persoane, pe podea în colț era aruncat o sacoșă cu gunoi împrăștiat pe podea, iar unul din deținuții celulei a relatat că nu i se permite să i se aducă hrană de acasă. Fiind verificat veceul comun din cadrul izolatorului am constatat că acesta este format din două instalații sanitare despărțite de un perete și care la momentul vizitei se aflau într-o stare sanitară inadecvată din considerente că persista un miros neplăcut. În cadrul izolatorului există și un duș, amenajat cu încălzitor de apă, preconizat pentru o persoană, deținuții au acces la duș o dată în 3 zile.

Drept rezultat al verificării condițiilor din celule funcționale și a încăperilor adiacente din izolator conchid că nu sunt respectate întocmai normele legale ce țin de deținerea persoanelor în izolator, și anume:

1) P.36 din Instrucțiune, indică că, la plasarea persoanei în izolatorul de detenție, statul este obligat să asigure ca persoana să fie deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, iar în acest sens să fie asigurată calitatea adecvată și cantitatea suficientă a hranei, respectarea normelor sanitaro-igienice, siguranța personală, iluminare, ventilație, apa curentă să fie disponibilă în interiorul celulelor, existența unor dispozitive, cum ar fi obloanele, jaluzelele, plăcile metalice amplasate în fața ferestrelor, care privează deținutul de accesul la lumina naturală și opresc aerul proaspăt să intre în dormitoare este strict interzisă, instalațiile sanitare igienizate și păstrate într-o stare constantă de curățenie, în ceea ce privește echiparea camerei de detenție, trebuie menționat faptul că fiecărui deținut îi este asigurat un pat propriu, lenjerie corespunzătoare (pernă, față de pernă, cearșaf, pătură), acestea din dotarea comisariatului și, în egală măsură, îi este permis să își procure lenjerie de acasă.

2) P.49 din Instrucțiune prevede că, în blocurile sanitare din celule trebuie să fie montate vas de closet și chiuvetă, în cabine separate. Totodată este necesară asigurarea permanentă a accesului la apă potabilă.

În fine, menționez că, majoritatea deținuților, inclusiv cei aflați în izolator la momentul vizitei efectuate, sînt deținuți un termen îndelungat, iar faptul deținerii îndelungate vine în contradicție cu dispoziția art.175 (9) CE, care declară, că executarea arestului preventiv se asigură de către penitenciare, inclusiv de către izolatoarele de urmărire penală ale Departamentului instituțiilor penitenciare al Ministerului Justiției. La fel, al.1 art.175¹ CE expres stabilește că, izolatoarele de detenție provizorie asigură doar reținerea de pînă la 72 de ore, ca măsură procesuală de constrîngere.

Luând în considerație cele expuse, în temeiul art.27¹ din Legea RM nr.1349 cu privire la avocații parlamentari din 17.10.1997, propun înaintarea în adresa IP Drochia, a unui aviz cu următoarele recomandări:

1. De a asigura alimentarea deținuților în conformitatea cu standardele naționale și internaționale în vigoare, iar în acest sens de a negocia în concordanță cu prevederile p.76 din Instrucțiune, un nou contract de prestare a serviciilor de alimentare a deținuților.

2. Instalarea în celula nr.1 a vasului de closet și chiuvetei în concordanță cu prevederile p.49 din Instrucțiune, precum și de a efectua reparația curentă în scopul eliminării mucegaiului, iar în caz de imposibilitate de a efectua lucrările în cauză, a evita deținerea în celula respectivă a deținuților și a suspenda activitatea acesteia.

3. Întreprinderea măsurilor întru deblocarea ferestrei din celula nr.9 și traducerea în viață a prevederilor p.48 din Instrucțiune care declară că geamurile în celule trebuie să asigure iluminarea naturală și accesul liber a luminii zilei.

4. A permite transmiterea deținuților din cadrul IDP Drochia a obiectelor în concordanță cu Lista obiectelor și produselor de prima necesitate, pe care le pot avea asupra lor (Anexa nr.12 al Instrucțiunii).

5. Întru respectarea dispoziției art.175 (9) CE și p.3 din Instrucțiune, de a asigura plasarea deținuților în izolatorul de detenție preventivă în conformitate cu

normele materiale ale legislației naționale în vigoare, iar în acest sens de a evita deținerea îndelungată a acestora în izolator.

Cu respect,

Șef de Reprezentanță

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Oleg Reaboi', written in a cursive style.

Oleg Reaboi